

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Факультет технологій та дизайну
Кафедра інженерії та технологій виробництва
ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти»
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали
IX Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(28 квітня 2023 року, м. Київ)

КИЇВ 2023

УДК 355.58

ББК 68.69

П78

Редакційна колегія:

Шмалей С.В. - доктор педагогічних наук., професор (*відповідальний редактор*);

Шевченко В.В. – заступник відповідального редактора, кандидат педагогічних наук, професор;

Богатов О.І.- кандидат технічних наук, професор;

Володченкова Н.В. -кандидат технічних наук, доцент;

Виноградчий В.І. – доктор економічних наук, професор;

Гвозд'їй С.П.–доктор педагогічних наук, професор;

Дашковська О.В. - кандидат хімічних наук, доцент;

Крутов В.В.- доктор юридичних наук, професор;

Мазена М.А. – доктор медичних наук, професор;

Литвиновський Є.Ю. – кандидат педагогічних наук, ст. науковий співробітник

Редька І.В.- кандидат біологічних наук, доцент;

Слюсаренко Н.В. – доктор педагогічних наук, професор;

Філіповський О.В. – кандидат технічних наук, ст. науковий співробітник

Постолатій Т.О. - *відповідальний секретар.*

Затверджено до друку Організаційним комітетом ІХ Всеукраїнської заочної науково-практичної конференції «Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України»

Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії

України: Матеріали ІХ Всеукраїнської заочної науково - практичної конференції. Київ:

УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023 . - с.198.

Матеріали конференції висвітлюють результати різноспрямованих теоретичних і прикладних різноспрямованих досліджень в сфері цивільного захисту, розкривають сучасний стан, напрями та перспективи розвитку освіти в галузі цивільної безпеки та формування культури безпеки життєдіяльності

УДК 355.58

ББК 68.69

П78

Автори статей, 2023
УДУ імені Михайла Драгоманова

ЗМІСТ

1. Бабаджанова О.Ф., Лоїк В.Б. Небезпека інформаційного тероризму.....	12
2. Бабаджанова О.Ф., Синельников О.Д. Наслідки воєнного екоциду в Україні.....	13
3. Басанець К.В. Моніторинг природних та техногенних небезпек. Екологічні небезпеки	14
4. Басанець Ю.П., Войтко О.В. «Цифрове мистецтво як форма самовираження особистості».....	15
5. Баштан С.О. Формування культури безпеки життєдіяльності студентів.....	16
6. Беляєва Н.П. Організаційно - педагогічні умови формування безпечної поведінки майбутніх учителів в умовах повномасштабної війни в Україні.....	17
7. Березовецький А.П., Тимочко В.О., Городецький І.М. Особливості трудових відносин працівників у період дії воєнного стану.....	18
8. Березовецький А.П., Тимочко В.О., Городецький І.М. Популяризація як метод підвищення безпеки людини.....	19
9. Беспалова А.В., Дашковська О.П. Сміттєзвалища - екологічна проблема Одеського регіону.....	20
10. Березюк В. О., Березюк О. В. Обсяги хімічного забруднення поверхневих вод Івано-Франківської області	21
11. Биценко Д.П. Плакат як засіб пропаганди охорони праці на підприємстві.....	23
12. Біценко Д. П., Кравцов М. М. Наслідки пожеж в електро та гібридном транспорті.. ..	24
13. Близнюк М.М., Белкіна С. В. Інтернет –технології та інформаційна безпека учнівської молоді.....	25
14. Бойко О.В. Соціальні та психологічні фактори ризику.....	26
15. Бондаренко К. О., Березюк О. В. Технології ПоТ як елемент моніторингу промислової безпеки.....	27
16. Бондарук А. Психологічні причини свідомого порушення правил безпеки.....	28
17. Бояршинов О.Ю. Використання нанотехнологій для створення ефективних датчиків контролю забруднення.....	29
18. Бригада О.В, Надьон А.Р. Вплив військових дій на екологічний стан поверхневих вод та ґрунтів Харківської області.....	30
19. Бут І. В. Кібербезпека: історичний аспект.....	31

20. Вайнтрауб М. А. Формування культури безпеки життєдіяльності в закладах вищої освіти.....	32
21. Василинич А. В., Ковальський В. П. Активні мінеральні добавки з техногенних відходів промисловості.....	33
22. Васильєв І.О., Голубець І.М., Пруський А.В., Скоробагатько Т.М., Бикова О.В., Тищенко В.О. Питання організації профілактики травмування особового складу ДСНС в умовах бойових дій.....	34
23. Вергельська Н.В.¹, Ковальчук М.С.², Крошко Ю.В.² Кадастр, паспортизація, класифікація та моніторинг торфовищ України – основа їх раціонального використання та збереження.....	36
24. Вісин О.О. Аналіз проекту закону України «Про безпеку та здоров'я працівників на роботі».....	37
25. Власенко Є.А., Пруський А.В., Скоробагатько Т.М., Сидоренко В.Л. Демків А.М., Мельник В.І. Захист об'єктів критичної інфраструктури у воєнний час.....	38
26. Володченкова Н.В., Кружилко О.Є., Майстренко В.В. Проектування небезпечних зон цеху металоконструкцій.....	40
27. Володченкова Н.В., Накемпій О.К. Методика побудови піраміди подій та інцидентів безпеки праці.....	41
28. Воробйов О.Г. Безпека при експлуатації військових електроустановок.....	42
29. Ворожбіян М.І. Шляхи зниження ризиків від психологічних травм	44
30. Воронцова Е.В. Психологічна підтримка учнів в навчальному процесі під час війни.....	45
31. Гаврилова К.Ю. Діяльність ланок цивільного захисту закладів освіти в умовах воєнного стану.....	47
32. Герасименко І.О. Антифейкова стратегія громадян під час війни.....	48
33. Главацька С.В. Медико- санітарне забезпечення населення під час надзвичайних ситуацій в процесі підготовки майбутніх вчителів технологій.....	49
34. Глущенко Д. Ю. Робота з учнями в укриттях під час повітряної тривоги.....	50
35. Гнезділова О.К. Відновлення експлуатаційних властивостей відпрацьованих паливно-мастильних матеріалів.....	52
36. Hnidunets V. O., Bereziuk O. V. Influence research of pump vibration on the earth's aquifer.....	53
37. Гончарук Н.Л. Наслідки сучасних воєн.....	54

38. Городецький І.М., Тимочко В.О., Мазур І.Б. Методика запобігання небезпечних ситуацій техногенного характеру.....	55
39. Гріша Д. Т., Березюк О. В. Покращення умов праці в інформаційних технологіях.....	56
40. Дашковська О.В., Погребняк В.П. До проблем стандартизації у вищій освіті.....	57
41. Дзюрбан М.Г. Реформування державного управління у природоохоронній галузі.....	58
42. Дідик В.В. Формування культури безпеки життєдіяльності в студентів медичного коледжу.....	60
43. Дідур І. В., Березюк О. В. Аспекти підвищення інформаційної безпеки людини....	61
44. Діяманштейн І.Г. Забезпечення сприятливих умов праці на підприємствах громадського харчування.....	62
45. Дмитрієв А.Г , Кравцов М. М. Медичні забезпечення наслідків надзвичайних ситуацій.....	63
46. Дубінін В.А. Актуальне питання менеджменту безпеки та правового забезпечення захисту населення в НС.....	64
47. Дудник В.О., Клеєвська В.Л. Чинники негативного впливу на довкілля ПАТ «СУМИХІМПРОМ».....	65
48. Євтушенко Н. С., Мезенцева І.О. Проблеми та перспективи розвитку освіти в галузі безпеки життєдіяльності.....	66
49. Євтушенко Н. С., Твердохлєбова Н. Є. Розробка теоретичних і методологічних основ забезпечення безпеки.....	67
50. Заплатинський В.М. Модельні програми інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» 5-6 класи нової української школи.....	68
51. Заповловський М.Й., Євтушенко Є.Д. Роль інформаційно- комунікаційного менеджменту в умовах підвищеної ризикованості суспільства.....	69
52. Зимогляд Т. М. Вплив музики на свідомість людини під час війни.....	70
53. Іванов В.Л., Соболев О.О. Основні засади формування культури безпеки життєдіяльності в школах.....	71
54. Камоцький В.В. Охорона праці під час воєнного стану.....	73
55. Кирпиченко Н.В. Сучасні інформаційні технології та безпека життєдіяльності людини.....	75

56.Ковальчук М.С. Паспортизація та моніторинг каліонових родовищ каолінової провінції українського щита.....	76
57. Ковальчук М.С. ¹ , Крошко Ю.В. ¹ , Вергельська Н.В. ² Паспортизація та моніторинг породних відвалів вуглевидобувних підприємств України.....	77
58. Кондель В. М., Ланіна М. Ю. Аналіз психосоціальних ризиків на робочих місцях в умовах сучасності.....	78
59. Костюшко У.В. Правові основи Українського законодавства щодо охорони навколишнього середовища.....	79
60.Кравцов М.М., Чала Г.В. Причини та наслідки надзвичайних ситуацій в Україні.....	80
61.Крайнюк О.В., Бабаєва А. О., Хорін В.В. Особливості організації безпеки праці працівників автотранспорту.....	81
62.Крайнюк О.В., Дьомінов Д., Олійник Л.Г. Щодо вдосконалення методики вимірювання виробничого шуму.....	82
63. Крайнюк О.В., Подригало В.Ф., Репяк Д.В. Розумні технології у охороні праці:нові тенденції та креативні ідеї.....	83
64.Краснопольська С.І. Безпека використання БПЛА при проведенні топографо-геодезичних робіт.....	85
65. Кудря О.В. Наукові публікації як навчальні проєкти при вивченні майбутніми вчителями технологій дисципліни «Безпекознавство».....	86
66. Кузьмич В. Надзвичайні ситуації у Карпатському регіоні: селі.....	87
67. Куленко О. А. Використання екологічно безпечних видів палива.....	88
68. Куленко О. А. Захист навколишнього середовища від негативного впливу ароматичних вуглеводнів.....	90
69. Курков О.Б., Шмирко В.І., Якімцов Ю.В. Інформування населення в зоні бойових дій через альтернативні джерела зв'язку.....	91
70. Кучменко О.А. Навчання домедичної підготовки - складова формування культури безпеки в умовах війни.....	92
71. Ланіна М. Ю., Кондель В. М. Особливості організації радіаційного захисту населення та територій.....	94
72. Лаун С.Ю. Культура професійної освіти в ЗВО: проблеми та перспективи розвитку.....	95
73. Лісна А.Г., Коваленко С.М. Актуальність фармацевтичного забезпечення населення в умовах надзвичайних ситуацій.....	96

74. Литвин А.Ф. Формування культури безпеки життєдіяльності в закладах вищої освіти України – важливий елемент сталого розвитку суспільства.....	97
75. Лобойченко В.М., Бондаренко А.Ю. Моніторинг техногенних небезпек як складова попередження надзвичайних ситуацій, пов'язаних із забрудненням довкілля.....	98
76. Лук'янихіна О.А. Діяльність ЄДС ЦЗ в мирний період і в умовах воєнного стану.....	99
77. Ляшкевич А. І. Особливості організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти в умовах воєнного стану.....	100
78. Магомедшапієва А. М., Клеєвська В. Л. Вплив стихійних лих на психічний стан людини.....	102
79. Магомедшапієва К.М., Клеєвська В.Л. Сучасний стан поводження з відходами...	103
80. Мазепа М.А., Гавалко І. В., Сівцева В.О. Постковідний синдром: реабілітація за допомогою засобів фізичної терапії.....	103
81. Максимова Н.М., Петрушина Г.О., Чушкіна І.В. Вплив відвалів розкривних порід на сільськогосподарські угіддя.....	104
82. Марисюк В.О., Березюк О.В. Особливості переміщення спецавтомобілями небезпечних вантажів.....	106
83. Метельов В.О., Кравцов М.М. Оповіщення населення про надзвичайні ситуації...	107
84. Мидловець А.С. Відповідальність працівників і посадових осіб підприємства під час порушення законодавства про охорону праці.....	108
85. Мірошниченко О.М., Клеєвська В.Л. Природоохоронні заходи Запорізького металургійного комбінату «ЗАПОРІЖСТАЛЬ».....	109
86. Накемпій О.К., Володченкова Н.В. Енергетичний аудит як інструмент виявлення вторинних енергоресурсів та підвищення ефективності енергоспоживання на гірничодобувному підприємстві	110
87. Нарольська С.А., Нарольський В.М. Небезпека в Інтернеті.....	112
88. Нарольська С.А., Нарольський В.М. Освітній процес у воєнний період.....	114
89. Неменуца С.М., Фесенко О.О., Лисюк В.М. Особливості організації системи безпеки у готельно-ресторанних комплексах.....	115
90. Немченко Ю.В. Ультрафіолетове випромінювання і безпека середовища.....	116
91. Однов'юненко Є.В. Вплив війни на психічний стан підлітка.....	119
92. Олексієнко Р. Б., Березюк О. В. Перевезення небезпечних і твердих побутових відходів.....	120

93. Оленюк А.П., Ковальський В.П. Охорона праці працівників бізнес - центрів під час війни: виклики та стратегії забезпечення безпеки.....	121
94. Оловаренко А.В., Скрипник О.С. Автоматизація виробничого процесу у вапняно-обпалювальних відділеннях цукрових заводів для зменшення травматизму.....	122
95. Павленко В.В. Проблемні питання, пов'язані з очищенням території України від вибухонебезпечних предметів.....	123
96. Палюх А.К., Нікітченко О.Ю. Забезпечення гуманітарною допомогою в умовах воєнного стану в Україні.....	124
97. Пановик У.П. Системний підхід до управління ризиками інформаційної безпеки.....	125
98. Петрушина Г.О.¹, Максимова Н.М.², Чушкіна І.В.³ Дослідження впливу відвалів гранітного кар'єру на родючість ґрунтів.....	126
99. Подригало В. А. Безпека людини в сучасних умовах.....	128
100. Романець А.І. Моніторинг природних та техногенних небезпек. Екологічні небезпеки.....	129
101. Романець А.І. Роль психофізіологічних характеристик у формуванні безпечних умов праці.....	130
102. Сагайдак І.С., Личкун Л.О. Війна VS довкілля: екологічні наслідки.....	131
103. Сафонов С.А.¹, Сафонова О.В.² Санітарно-епідемічні заходи в умовах війни.....	132
104. Семченко В.В. Психосоціальні та психофізіологічні проблеми населення при техногенних небезпеках та надзвичайних ситуаціях.....	134
105. Семченко В.В. Формування культури безпеки життєдіяльності в навчальних, позашкільних та громадських установах.....	135
106. Семченко В.В., Кравцов М. М. Психологічні проблеми при надзвичайних ситуаціях.....	136
107. Семченко В.В., Кравцов М. М. Культура безпеки в громадських установах.....	137
108. Сидоренко В.Л., Положешний В.В. Особливості утворення і розповсюдження диму під час займань і пожеж.....	138
109. Сковрон К.Р., Шліхта В.О. Актуальні питання домедичної допомоги.....	139
110. Скрипник О.С., Нікітченко О.Ю., Івашенко М.Ю. Питання безпеки праці у підході до дизайну виробничого середовища.....	140

111. Скуратович Р.О. Загальні методи формування культури безпеки життєдіяльності в навчальних, позашкільних та громадських установах.....	141
112. Сліпченко Н. В., Клеєвська В. Л. Вплив теплоелектростанцій на довкілля.....	142
113. Смирнов В.А. О Концептуализации понятия «безопасность».....	143
114. Соловей А.В., Полигач Х.І. Інформаційна безпека суспільства під час повномасштабної війни в Україні.....	144
115. Сорока Є.Д. Інноваційні підходи графічного дизайну в сфері попередження та захисту населення в разі виникнення надзвичайних ситуацій.....	146
116. Стець А. Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України.....	147
117. Сухенко О.В. Формування військово – патріотичних компетентностей при викладанні предмета «Захист України» у майбутніх фахівців.....	148
118. Табуненко В.О., Байдак І.С. Гуманітарне право та міжнародний військовий трибунал.....	149
119. Табуненко В. О., Бакало Н. А. Аналіз стану паніки, як психофізіологічної проблеми.....	150
120. Табуненко В.О., Євченко В.В. Попередження травматизму серед курсантів.....	151
121. Табуненко В.О., Клименко В.С. Антірекорд негативного зростання.....	152
122. Табуненко В.О., Склярєва В.О. Бойові стимулятори, як спосіб подолати страх.....	153
123. Табуненко В.О., Хабоша С.М. Аналіз концепції змін в системі військової освіти.....	155
124. Танащук І., Щербак Л.В. Безпека туристів під час туристичних подорожей.....	156
125. Тарнавський А.Б. Порядок розробки і затвердження програм навчання з питань пожежної безпеки у громадських установах.....	157
126. Твердохлєбова Н.Є., Євтушенко Н.С. Психологічна безпека як фактор психічного здоров'я особистості в умовах воєнного стану.....	158
127. Терентьєва Н.О. Формування критичного та ноосферного мислення як інструмент запобігання соціально-політичних та інформаційних ризиків і небезпек.....	159
128. Тимочко В.О. ¹ , Вісин О.О. ² , Войналович О.В. ³ , Богатов О.І. ⁴ Особливості менеджменту безпеки на підприємствах електроенергетики в умовах війни.....	160
129. Томляк К. І., Березюк О. В. Аспекти якості та безпеки надавання транспортних послуг.....	162

130. Третяков О.В. Соціальний та індивідуальний пожежний ризик у будівлях і на території об'єкту.....	163
131. Туровська Г.І. Передумови формування культури безпеки особистості.....	164
132. Уренова А. С., Клеєвська В. Л. Паперова продукція: небезпека, шляхи вирішення, проблеми.....	165
133. Уренова А. С., Кручина В. В. Екологічне управління фірми у взаємодії з об'єктами зовнішнього середовища.....	166
134. Уряднікова І.В., Дзюндзя Є.Я. Вирішення проблем водопостачання населення у надзвичайних ситуаціях та у воєнний час.....	167
135. Уряднікова І.В., Пестієнко О.В. Основні способи очищення і знезараження води для домогосподарств в умовах війни.....	168
136. Уряднікова І.В., Хоружий В.П. Моніторинг техногенних і воєнних небезпек в системах водопостачання.....	169
137. Федорчук-Мороз В.І. Інформаційна безпека як складова безпеки людини в умовах війни.....	170
138. Фесенко О.О., Лисюк В.М., Булюк В.І. Пожежна безпека на зернопереробних підприємствах.....	171
139. Хорькова Г.В. Джерела небезпек та надзвичайних ситуацій в результаті війни на території України.....	173
140. Чала Г.В. Причини та наслідки надзвичайних ситуацій в Україні.....	174
141. Чорна О.Г. Створення безпечних умов освітнього процесу як складова управління закладом освіти.....	178
142. Чорна Т.М., Левкович М.А., Nedoborovsky D. Інформування населення про захисні споруди та порядок їх використання з урахуванням сучасного досвіду.....	179
143. Шароватова О.П. Перша психологічна допомога в системі забезпечення ефективної трудової діяльності працівників.....	180
144. Швидько Д. О., Клеєвська В. Л. Сучасні екологічні проблеми.....	181
145. Шевченко В. В. Основи вдосконалення системи охорони праці.....	182
146. Шевченко З.М. Особливості вивчення історії під час військового стану.....	183
147. Шевченко С.В. Екологічні та техногенні небезпеки на території України.....	184
148. Шевченко Р.Ю. Фактори травматизму у туристсько –рекреаційній діяльності.....	186

149. Шевченко Ю. В. Культура безпеки освітнього середовища.....	187
150. Шевчук О. А. Формування безпекознавчої культури поведінки здобувачів вищої освіти у вищому навчальному закладі.....	187
151. Шелест І.В. Параметричні показники оцінки рівня безпеки на робочих місцях.....	189
152. Шелест І. В. Формування культури безпеки життєдіяльності студентської молоді.....	191
153. Шинкаренко В. В., Кондель В. М. Безпека життєдіяльності людини в умовах надзвичайної ситуації у міському середовищі.....	193
154. Шмалей С.В., Редька І.В., Бакін С.О. Ефективність здоров'язберезувального освітнього простору.....	194
155. Шмирко В.І., Коробко О. В., Троян Ю.І. Аналіз психологічних якостей особистості, що мотивують безпечну поведінку.....	195
156. Шумакова В.О., Абракітов В. Е. Оптимізація розташування бомбосховищ для мирного населення України на прикладі 522 мікрорайону м. Харкова під час війни.....	197
157. Яровенко А.Р. Використання ергономічних досліджень в системі безпеки та охорони праці.....	198

Теорія безпеки соціотехнічних систем має відігравати роль наукової бази для побудови приватних теоретичних конструкцій, пов'язаних з вирішенням різноманітних завдань забезпечення безпеки в сучасних умовах: безпеки індивідуальної, регіональної, екологічної, техногенної тощо.

Аналітичність людського знання проявляється як у диференціації різних наук, так і в їхньому синтезі, тому необхідність об'єднання в рамках певного наукового спрямування близьких по розв'язуваних задачах дисциплін не викликає сумніву. Загальна теорія безпеки, об'єктом та предметом дослідження якої виступає діяльність людей щодо забезпечення своєї безпеки та безпеки природних умов життя, створюється зусиллями багатьох природничих, громадських та технічних наук, тобто є продуктом міждисциплінарних досліджень[1,с.374]. Це відкриває можливість поєднати або сприяти поєднанню наукових інтересів фахівців дуже далеких один від одного наукових дисциплін.

Література:

1. Євтушенко Н. С. Твердохлебова Н. Є. Використання педагогічних технологій для формування ризик-орієнтованого мислення студентів спеціальності "Цивільна безпека" / Н. С. Євтушенко, Н. Є. Твердохлебова // Актуальні питання у сучасній науці (Сер. : Історія. Педагогіка. Право. Економіка. Державне управління. Техніка) = Current issues in modern science (History Series, Pedagogy Series, Law Series, Economics Series, Public Administration Series, Technical Series). – 2022. – Вип. 1 (1). – С. 372-378.

МОДЕЛЬНІ ПРОГРАМИ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ» 5-6 КЛАСИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Заплатинський В.М.

Київський університет імені Бориса Грінченка;

Академія безпеки та основ здоров'я

zvm@ukr.net

Національна реформа шкільної освіти «Нова українська школа» передбачає, зокрема, зміни в середній освіті. Одним з аспектів цієї реформи є зміна програм предметів та інтегрованих курсів. Замість однієї типової програми предмета для всіх шкіл країни, вчителям пропонують декілька модельних програм, які вони можуть вільно обирати для своїх учнів. У соціальній і здоров'язбережувальній галузі було схвалено п'ять модельних програм інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» для 5-6 класів. Вчителі мають можливість внести зміни до модельної програми, а також на цій основі написати свою власну програму, що відповідає потребам їхніх учнів. Це надає вчителям широкі можливості, але також збільшує їхню відповідальність. У 2022/2023 навчальному році українські школярі у 5-му класі почали навчатися за новими модельними програмами інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут».

П'ять модельних навчальних програм інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» 5-6 класи в соціальній і здоров'язбережувальній освітній галузі успішно пройшли експертизу та отримали гриф "Рекомендовано Міністерством освіти і науки України" за наказом від 12.07.2021 № 795 для використання в закладах загальної середньої освіти. Це програми наступних авторських колективів: Василенко С., Коваль Я., Колотій Л.; Воронцова Т., Пономаренко В., Лаврентьєва І., Хомич О.; Гущина Н., Василяшко І.; Хитра З., Романенко О.; Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.

Модельні навчальні програми "Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)", що були рекомендовані Міністерством освіти і науки України, мають різну кількість сторінок, від 19 до 34.

Для прикладу розглянемо частину для 5 класу. Основна частина програми для 5 класу містить різну кількість змістових блоків та різну послідовність їх вивчення залежно від авторського колективу. Три з п'яти програм починаються з вступу і містять загальні теми для обговорення, проте змістовно вони відрізняються. Наприклад, авторський колектив Гущина Н., Василяшко І. у своїй програмі включають теми про мрії та плани, життєві цілі та кроки для їх досягнення, тоді як Хитра З., Романенко О. рекомендують для вступу розмову про людину, її життя, здоров'я та безпеку як найвищі соціальні цінності. Найбільший вступ містить програма авторського колективу Воронцова Т., Пономаренко В., Лаврентьева І., Хомич О., що містить три підрозділи змістових блоків, кожен з яких охоплює 4-5 рекомендованих тем.

Автори модельних програм інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут» виклали тематику в більшості випадків у 5-розділах, але є програми з 3-матя 7-ма розділами та різною кількістю підрозділів. Найбільш структурованою є програма авторського колективу Воронцова Т., Пономаренко В., Лаврентьева І., Хомич О., яка містить 3 розділи вступу та 28 підрозділів, загалом 31 структурну одиницю. Програма авторського колективу Хитра З., Романенко О. містить три розділи кожен з яких має по 3 підрозділи, загалом 9 структурних одиниць. Програма авторського колективу Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С. розбита на 5 модулів, один з яких складається з 2 розділів.

Важливо пам'ятати, що вибір модельної програми - це лише перший крок у створенні власної програми інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут».

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНО - КОМУНІКАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В УМОВАХ ПІДВИЩЕНОЇ РИЗИКОВОСТІ СУСПІЛЬСТВА

Заповловський М.Й., Євтушенко Є.Д.

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут», м. Харків

yehor.yevtushenko@cs.khpi.edu.ua

Сучасне суспільство характеризується високою рискогенністю, обумовленою процесами модернізації, високою динамікою технологічного середовища та доступністю новітніх технологій величезній більшості освіченої частини суспільства. Ситуації підвищеного ризику та криз стали неодмінним супутником повсякденного життя людей. Вони посилюються в умовах розвинених інформаційних мереж та відкритості суспільства, тому що в цьому випадку інформація про ризики (або її домислення) поширюється миттєво та здатна викликати паніку.

Виникнення надзвичайних ситуацій (НС), зумовлених аваріями та катастрофами, у сьогоденні є цілком реальним. Більше того, останніми роками їхня ймовірність постійно зростає. Сучасність характеризується насиченістю стихійними лихами, катастрофами, надзвичайними ситуаціями різного характеру, небезпечних для здоров'я та життя людей [1, с.50]. Попередження та ліквідація надзвичайних ситуацій включають підготовку до лиха або катастрофи до їх настання, реакцію на надзвичайну ситуацію, підтримку населення та участь у відновленні після природних та техногенних катастроф.

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ
УКРАЇНИ**

Матеріали

**ІХ Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(28 квітня 2023 року, м. Київ, УДУ імені Михайла Драгоманова)**

Тези та повідомлення публікуються в авторській редакції

Підписано до друку 20.04.2023 р.
Формат- 60X 84/16
Ум.- друк. Аркушів- 10,1
Друк цифрований. Папір офсетний.
Гарнітура Times ET
Наклад – 100 прим. Замовлення № 163
